Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **U-29/25**, rješavajući zahtjeve **četiri delegata Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i drugih**, na osnovu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 19. stav (1) tačka a), člana 57. stav (2) tačka b) i člana 59. st. (1) i (2) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 94/14, 47/23 i 41/24), u sastavu:

Mirsad Ćeman, predsjednik
Valerija Galić, potpredsjednica
Angelika Nußberger, potpredsjednica
Helen Keller, sutkinja
Ledi Bianku, sudija
Marin Vukoja, sudija
Larisa Velić, sutkinja

na sjednici održanoj 22. januara 2026. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odlučujući o zahtjevu **jedanaest članova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine**, **prvog zamjenika predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i drugih jedanaest članova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine** za utvrđivanje spora između Bosne i Hercegovine i entiteta Republika Srpska,

Ustavni sud Bosne i Hercegovine utvrđuje da postoji spor u vezi s donošenjem Odluke o izboru predsjednika Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 78/25), Odluke o izboru članova Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 78/25), Odluke o prijevremenom stupanju na snagu Odluke o izboru predsjednika Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 78/25) i Odluke o prijevremenom stupanju na snagu Odluke o izboru članova Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 78/25).

Utvrđuje se da Odluka o izboru predsjednika Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 78/25), Odluka o izboru članova Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 78/25), Odluka o prijevremenom stupanju na snagu Odluke o izboru predsjednika Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 78/25) i Odluka o prijevremenom stupanju na snagu Odluke o izboru članova Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 78/25), u periodu od njihovog donošenja 2. septembra 2025. godine do stavljanja van snage

18. januara 2026. godine, nisu bile u skladu sa čl. I/2. i III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine.

Odbacuje se kao nedopušten zahtjev **četiri delegata Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine** za ocjenu ustavnosti Odluke o izboru predsjednika Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 78/25), Odluke o izboru članova Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 78/25), Odluke o prijevremenom stupanju na snagu Odluke o izboru predsjednika Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 78/25) i Odluke o prijevremenom stupanju na snagu Odluke o izboru članova Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 78/25) zbog nenadležnosti Ustavnog suda Bosne i Hercegovine za odlučivanje.

Odluku objaviti u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“, „Službenom glasniku Republike Srpske“ i „Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“.

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

a) Zahtjev broj U-29/25

1. Četiri delegata Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, i to: Šefik Džaferović, Dženan Đonlagić, Dževad Smajić i Safet Softić (u daljnjem tekstu: podnosioci zahtjeva), podnijela su 9. septembra 2025. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za ocjenu usklađenosti s Ustavom Bosne i Hercegovine Odluke o izboru predsjednika Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 78/25), Odluke o izboru članova Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 78/25), Odluke o

prijevremenom stupanju na snagu Odluke o izboru predsjednika Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 78/25) i Odluke o prijevremenom stupanju na snagu Odluke o izboru članova Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 78/25; u daljnjem tekstu: osporene odluke). Zahtjev je evidentiran pod brojem U-29/25. Podnosioci zahtjeva su, na osnovu člana 64. Pravila Ustavnog suda, zatražili da Ustavni sud donese privremenu mjeru kojom bi privremeno stavio van snage osporene odluke do donošenja konačne odluke Ustavnog suda o podnesenom zahtjevu.

b) Zahtjev broj U-30/25

2. Jedanaest članova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, i to: Aida Baručija, Sabina Ćudić, Rejhana Dervišević, Jasmin Imamović, Mia Karamehić-Abazović, Predrag Kojović, Saša Magazinović, Albin Muslić, Nihad Omerović, Ermina Salkičević-Dizdarević i Denis Zvizdić (u daljnjem tekstu: podnosioci zahtjeva), podnijelo je 9. septembra 2025. godine Ustavnom sudu zahtjev za rješavanje spora s entitetom Republika Srpska u vezi s osporenim odlukama. Zahtjev je evidentiran pod brojem U-30/25. Podnosioci zahtjeva su, na osnovu člana 64. Pravila Ustavnog suda, zatražili da Ustavni sud donese privremenu mjeru kojom bi privremeno obustavio primjenu osporenih odluka do donošenja konačne odluke Ustavnog suda o podnesenom zahtjevu i privremeno zabranio svim organima vlasti, institucijama i službenim ili odgovornim licima da preduzimaju bilo kakve radnje s ciljem provođenja tih odluka.

c) Zahtjev broj U-31/25

3. Prvi zamjenik predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Kemal Ademović (u daljnjem tekstu: podnosilac zahtjeva) podnio je 9. septembra 2025. godine Ustavnom sudu zahtjev za ocjenu ustavnosti osporenih odluka, odnosno utvrđivanje spora u vezi s donošenjem tih odluka. Zahtjev je evidentiran pod brojem U-31/25. Podnosilac zahtjeva je, na osnovu člana 64. Pravila Ustavnog suda, zatražio da Ustavni sud donese privremenu mjeru kojom bi zabranio primjenu osporenih odluka do donošenja konačne odluke Ustavnog suda o podnesenom zahtjevu.

d) Zahtjev broj U-32/25

4. Drugih jedanaest članova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, i to: Šerif Špago, Edin Ramić, Safet Kešo, Midhat Čaušević, Nermin Mandra, Denijal Tulumović, Amor Mašović, Šemsudin Dedić, Milan Dunović, Vlatko Glavaš i Zlatan Begić (u daljnjem tekstu: podnosioci zahtjeva), podnijelo je 10. septembra 2025. godine zahtjev za rješavanje

spora s Republikom Srpskom u vezi s donošenjem osporenih odluka. Zahtjev je evidentiran pod brojem U-32/25. Podnosioci zahtjeva su, na osnovu člana 64. Pravila Ustavnog suda, zatražili da Ustavni sud donese privremenu mjeru kojom bi privremeno obustavio primjenu osporenih odluka do donošenja konačne odluke Ustavnog suda o podnesenom zahtjevu.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

5. Na osnovu člana 23. stav (2) Pravila Ustavnog suda, od Narodne skupštine Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Narodna skupština) zatraženo je 12. i 17. septembra 2025. godine da dostavi odgovore na zahtjeve.

6. Na osnovu člana 34. Pravila Ustavnog suda, od Narodne skupštine i podnosilaca zahtjeva zatraženo je 16. i 17. septembra 2025. godine da dostave prijedlog kojim se Savo Minić predlaže kao kandidat za predsjednika Vlade Republike Srpske.

7. Narodna skupština je dostavila odgovor na zahtjeve 8. oktobra 2025. godine.

8. Podnosioci zahtjeva su podnescima od 22, 23, 25. i 26. septembra 2025. godine obavijestili Ustavni sud da su tražili od Narodne skupštine da im dostavi prijedlog kojim se Savo Minić predlaže kao kandidat za predsjednika Vlade Republike Srpske, ali da im Narodna skupština nije dostavila taj dokument.

9. Podnosioci zahtjeva iz predmeta broj U-32/25 su podneskom od 30. septembra 2025. godine obavijestili Ustavni sud da je predsjednik Narodne skupštine učinio dostupnim javnosti prijedlog kojim se Savo Minić predlaže kao kandidat za predsjednika Vlade Republike Srpske te su taj dokument dostavili u prilogu.

10. Narodna skupština je povodom vođenja ovog postupka dopisom od 19. januara 2026. godine dostavila Ustavnom sudu fotokopije sljedećih dokumenata: ostavku na funkciju predsjednika Vlade Republike Srpske od 15. januara 2026. godine, Odluku o usvajanju ostavke predsjednika Vlade Republike Srpske broj 02/1-021-18/26 od 18. januara 2026. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 3/26), Odluku o prijevremenom stupanju na snagu Odluke o usvajanju ostavke predsjednika Vlade Republike Srpske broj 02/1-021-17/26 od 18. januara 2026. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 3/26), dopis generalnog sekretara Narodne skupštine generalnom sekretaru Vijeća naroda Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Vijeće naroda) broj 02-2/50/26 od 18. januara 2026. godine, dopis generalnog sekretara Vijeća naroda generalnom sekretaru Narodne skupštine broj 03.2-01/020-18/26 od 18. januara 2026. godine, dopis generalnog sekretara Narodne

skupštine direktoru „Službenog glasnika Republike Srpske“ broj 02/2-51/26 od 18. januara 2026. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 3/26 u kojem su objavljene navedene odluke), dopis generalnog sekretara Narodne skupštine vršiocu dužnosti predsjednika Republike Srpske broj 02/2-52/26 od 18. januara 2026. godine, dopis generalnog sekretara Narodne skupštine generalnom sekretaru Vlade Republike Srpske broj 02/2-53/26 od 18. januara 2026. godine, Odluku o prijedlogu kandidata za predsjednika Vlade Republike Srpske broj 01-010-93/26 od 18. januara 2026. godine, zahtjev kandidata za predsjednika Vlade Republike Srpske za sazivanje posebne sjednice Narodne skupštine od 18. januara 2026. godine, Odluku o izboru predsjednika Vlade Republike Srpske broj 02/1-021-26/26 od 18. januara 2026. godine, Odluku o prijevremenom stupanju na snagu Odluke o izboru predsjednika Vlade Republike Srpske broj 02/1-021-25/26 od 18. januara 2026. godine, Odluku o izboru članova Vlade Republike Srpske broj 02/1-021-28/26 od 18. januara 2026. godine, Odluku o prijevremenom stupanju na snagu Odluke o izboru članova Vlade Republike Srpske broj 02/1-021-27/26 od 18. januara 2026. godine i dopis generalnog sekretara Narodne skupštine generalnom sekretaru Vijeća naroda broj 02/2-64/26 od 19. januara 2026. godine.

11. S obzirom na to da se zahtjevima pokreću ista ili slična ustavna pitanja, Ustavni sud je, u skladu sa članom 32. Pravila Ustavnog suda, odlučio da navedene zahtjeve spoji i donese jednu odluku pod brojem U-29/25.

III. Relevantne činjenice

12. Presudom Suda BiH broj S1 2 K 046070 23 K od 26. februara 2025. godine Milorad Dodik je proglašen krivim da je kao predsjednik Republike Srpske počinio krivično djelo neizvršavanja odluka visokog predstavnika iz člana 203.a stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: KZBiH). Izrečena mu je krivična sankcija kazne zatvora u trajanju od jedne godine, kao i mjera sigurnosti zabrane vršenja dužnosti predsjednika Republike Srpske u trajanju od šest godina od dana pravosnažnosti presude, shodno članu 203.a stav 4. KZBiH. Protiv te presude Milorad Dodik je izjavio žalbu apelacionom vijeću Suda BiH.

13. Presudom apelacionog vijeća Suda BiH broj S1 2 K 046070 25 Kž 2, koje je održalo sjednicu 12. juna 2025. godine, odbijene su kao neosnovane žalbe Tužilaštva BiH i žalba branioca Milorada Dodika te potvrđena prvostepena presuda. Sud BiH je 1. augusta 2025. godine na svojoj internetskoj stranici objavio izreku drugostepene presude i obavijestio javnost da je ona otpremljena strankama (www.sudbih.gov.ba/Post/Read/Otpremljena%20drugostepena%20presuda%20u%20predmetu

%20protiv%20optuženih%20Milorada%20Dodika%20i%20Miloša%20Lukića, pristupljeno 15. decembra 2025. godine).

14. Sud BiH je istog dana na svojoj internetskoj stranici objavio pojašnjenje mjere sigurnosti i pravnih posljedica osude. U tom pojašnjenju je navedeno: „Mjere sigurnosti i pravne posljedice osude su po svojoj prirodi različite, s obzirom na to da mjera sigurnosti predstavlja krivičnopravnu sankciju, te je vezana usko za inkriminisane radnje, odnosno u konkretnom, dužnost koju je optuženi Milorad Dodik obnašao u momentu poduzimanja inkriminisanih radnji – predsjednik Republike Srpske. Zbog navedenog, prvostepeni sud mu je, shodno članu 203.a stav 4. u vezi sa članom 73. KZBiH, i izrekao mjeru sigurnosti zabrane obavljanja takve dužnosti u periodu od šest (6) godina, što je po osnovu odluke apelacionog vijeća i pravnosnažno. S druge strane, pravne posljedice osude, prema članu 5. KZBiH, nisu krivičnopravna sankcija, zbog čega se iste ne utvrđuju, ne izriču i ne unose u presudu, s obzirom na to da nastupaju po automatizmu, odnosno sili zakona. Upravo ih takva priroda i odvaja od krivičnopravnih sankcija, kakva je naprimjer mjera sigurnosti, koja mora biti izrečena presudom da bi bila primijenjena. Stoga Sud ukazuje da je u konkretnom slučaju, a kako to jasno proizilazi iz izreke prvostepene presuda koja je potvrđena, optuženom izrečena mjera sigurnosti koja se direktno veže za dužnost u okviru koje je poduzeo inkriminisanje radnje iz člana 203.a stav 1. KZBiH, dok će pravne posljedice osude, koje su konkretno sadržane u članu 203.a stav 5. tačke a), c) i d) KZBiH, nastupiti po sili zakona i očigledno obuhvatiti širi aspekt zabrane djelovanja od onog koji je sadržan u samoj mjeri sigurnosti“ (www.sudbih.gov.ba/Post/Read/Radi%20velikog%20interesa%20javnosti%20–%20Sud%20BiH%20pojašnjava%20mjeru%20sigurnosti%20i%20pravne%20posljedice%20osude%20u%20predmetu%20Milorad%20Dodik%20i%20drugi, pristupljeno 15. decembra 2025. godine).

15. Drugostepena presuda Suda BiH je dostavljena braniocu Milorada Dodika 4. augusta 2025. godine i on je protiv nje podnio apelaciju Ustavnom sudu.

16. Centralna izborna komisija BiH (u daljnjem tekstu: CIKBiH) uputila je 1. augusta 2025. godine Sudu BiH zahtjev za dostavljanje drugostepene presude tog suda radi eventualnog postupanja iz svoje nadležnosti. Sud BiH je istog dana dostavio CIKBiH informaciju i prvostepenu i drugostepenu presudu Suda BiH. U toj informaciji je navedeno da pravne posljedice osude iz člana 203.a KZBiH nastupaju po sili zakona po pravosnažnosti presude, tj. 12. juna 2025. godine, te da Milorad Dodik ne može obavljati nijednu od dužnosti ili poslova koji su navedeni u tač. a), c) i d) člana 203.a stav 5. KZBiH. Dalje je navedeno da pravne posljedice osude, prema članu 5. KZBiH, nisu krivičnopravna sankcija, zbog čega se one ne utvrđuju, ne izriču i ne unose u presudu s obzirom

na to da nastupaju po automatizmu/sili zakona u slučaju da osuda za navedeno krivično djelo postane pravosnažna.

17. CIKBiH je odlukom o prestanku mandata od 6. augusta 2025. godine utvrdio da je Miloradu Dodiku prestao mandat predsjednika Republike Srpske s 12. junom 2025. godine kao danom pravosnažnosti presude Suda BiH (stav 1), te da će po pravosnažnosti te odluke CIKBiH donijeti odluku o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora (stav 2). U obrazloženju te odluke CIKBiH je ukazao na to da je članom 1.10 stav (1) tačka 4. Izbornog zakona BiH propisano da izabranom članu organa vlasti na svim nivoima prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran danom pravosnažnosti sudske presude kojom je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci ili duže. Također je ukazao da mandat prestaje i u slučaju da je izabranom članu organa vlasti izrečena sigurnosna mjera zabrane obavljanja određenog zanimanja, djelatnosti ili dužnosti koja predstavlja funkciju izabranog člana u organu vlasti, odnosno ukoliko mu je izrečena kazna koja za pravnu posljedicu osude ima prestanak te službene dužnosti, shodno članu 1.10 stav (1) tač. 5. i 6. Navedeno je da je odluka donesena na osnovu člana 2.9 stav (1) tačka 16. u vezi sa članom 1.10 stav (1) tač. 4, 5. i 6. i stav (2) Izbornog zakona BiH, te člana 11. Uputstva o dodjeli i prestanku mandata.

18. Milorad Dodik se 6. augusta 2025. godine obratio CIKBiH zahtjevom/prijedlogom da taj organ odloži razmatranje prestanka mandata funkcije predsjednika Republike Srpske do odluke Ustavnog suda o privremenoj mjeri. CIKBiH je 6. augusta 2025. godine dostavio Miloradu Dodiku obavijest u kojoj je navedeno da nema pravnog osnova za postupanje po njegovom zahtjevu/prijedlogu.

19. Rješenjem Suda BiH od 18. augusta 2025. godine odbijena je žalba koju je Milorad Dodik podnio protiv odluke CIKBiH o prestanku mandata od 6. augusta 2025. godine. U obrazloženju rješenja je navedeno da je CIKBiH postupao po dostavljenoj pravosnažnoj presudi i u skladu sa svojim ovlaštenjima donio odluku o prestanku mandata Milorada Dodika sa 12. junom 2025. godine, pravilnom primjenom člana 1.10 stav (1) tačka 4. Izbornog zakona BiH. Osim toga, istakao je da su pravilno primijenjene odredbe člana 1.10 stav (1) tač. 5. i 6. Izbornog zakona BiH, kojim je propisano da izabranom članu organa vlasti na svim nivoima prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran danom pravosnažnosti sudske presude kojom mu je izrečena sigurnosna mjera zabrane obavljanja određenog zanimanja, djelatnosti ili dužnosti koja predstavlja funkciju izabranog člana u organu vlasti, odnosno danom pravosnažnosti sudske presude kojom mu je izrečena kazna koja za pravnu posljedicu osude ima prestanak te službene dužnosti i prestanak tog radnog odnosa. Sud BiH je ukazao i da je članom 115. KZBiH propisano da pravne posljedice osude nastupaju danom

pravosnažnosti presude, što je u konkretnom slučaju 12. juni 2025. godine. To rješenje Suda BiH je dostavljeno Miloradu Dodiku 28. augusta 2025. godine.

20. Narodna skupština je na 24. posebnoj sjednici održanoj 22. augusta 2025. godine donijela Odluku o usvajanju ostavke predsjednika Vlade Republike Srpske (dostupna na www.narodnaskupstinars.net/?q=ci/akti/odluke/odluka-o-usvajanju-ostavke-predsjednika-vlade-republike-srpske, pristupljeno 1. oktobra 2025. godine). U odluci je navedeno da ostavka predsjednika Vlade Republike Srpske povlači ostavku Vlade Republike Srpske i da stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

21. Milorad Dodik je 23. augusta 2025. godine u svojstvu predsjednika Republike Srpske donio Odluku o prijedlogu kandidata za predsjednika Vlade Republike Srpske kojom je za tu funkciju predložio Savu Minića (dostupna na www.narodnaskupstinars.net/?q=ci/vijesti/saopštenje-za-javnost-predsjednika-narodne-skupštine-republike-srpske-dr-nenada-stevandića-1, pristupljeno 1. oktobra 2025. godine).

22. Narodna skupština Republike Srpske je na 25. posebnoj sjednici održanoj 2. septembra 2025. godine donijela osporene odluke kojima je imenovala predsjednika i članove Vlade Republike Srpske i odlučila da će te odluke prijevremeno stupiti na snagu (dostupne na www.narodnaskupstinars.net/?q=ci/akti/odluke, pristupljeno 1. oktobra 2025. godine).

23. Odlukom o dopustivosti i meritumu broj AP-3722/25 od 4. novembra 2025. godine odbijena je apelacija Milorada Dodika podnesena protiv presude Suda BiH od 12. juna 2025. godine u odnosu na član II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine, član 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija) i čl. 7. i 18. Evropske konvencije. Odbačene su kao nedopuštene apelacije Milorada Dodika podnesene u odnosu na član II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i član 6. stav 2. Evropske konvencije u vezi s izjavama javnih zvaničnika datih tokom suđenja apelantu zbog toga što su očigledno (*prima facie*) neosnovane. Odbačena je kao nedopuštena apelacija Milorada Dodika podnesena protiv rješenja Suda BiH od 18. augusta 2025. godine i odluke CIKBiH od 6. augusta 2025. godine u odnosu na član II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine, član 6. stav 1. Evropske konvencije i član 3. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju zbog toga što je *ratione materiae* inkompatibilna s Ustavom Bosne i Hercegovine.

24. Predsjednik Vlade Republike Srpske Savo Minić je Narodnoj skupštini podnio ostavku na navedenu funkciju. Narodna skupština je na 29. posebnoj sjednici održanoj 18. januara 2026. godine, između ostalog, donijela Odluku o usvajanju ostavke predsjednika Vlade Republike Srpske

(„Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 3/26). Tom odlukom je usvojena ostavka predsjednika Vlade Republike Srpske (tačka I), određeno je da ta ostavka povlači ostavku Vlade Republike Srpske (tačka II) te da stupanjem na snagu te odluke prestaju da važe osporene odluke (član III).

25. Nakon toga, vršiteljica dužnosti predsjednika Republike Srpske Ana Trišić-Babić je donijela odluke kojima je imenovala predsjednika i članove Vlade Republike Srpske. Na osnovu toga, Narodna skupština je 18. januara 2026. godine donijela odluke o izboru predsjednika Vlade Republike Srpske i članova Vlade Republike Srpske te odluke o prijevremenom stupanju na snagu navedenih odluka.

IV. Zahtjevi

a) Navodi iz zahtjeva broj U-29/25

26. Podnosioci zahtjeva su naveli da je Miloradu Dodiku odlukama Suda BiH i CIKBiH prestao mandat predsjednika Republike Srpske i da je on izgubio ovlaštenje za preduzimanje svih pravnih i političkih radnji u svojstvu predsjednika Republike Srpske, uključujući i predlaganje mandatara za sastav Vlade Republike Srpske, u smislu člana 80. Ustava Republike Srpske. Dalje navode da je uprkos tome Milorad Dodik 23. augusta 2025. godine putem službene internetske stranice predsjednika Republike Srpske obavijestio javnost da je na osnovu ovlaštenja iz člana 80. Ustava Republike Srpske predložio Savu Minića kao kandidata za predsjednika Vlade Republike Srpske. U vezi s tim, podnosioci zahtjeva ističu da Milorad Dodik nije imao ovlaštenje da Narodnoj skupštini predloži kandidata za predsjednika Vlade Republike Srpske. Stoga smatraju da su osporene odluke u suprotnosti s odredbama člana 80. Ustava Republike Srpske i posljedično u suprotnosti s odredbama čl. I/2. i VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine. Podnosioci zahtjeva dalje navode da se Odluka CIKBiH o oduzimanju mandata predsjednika Republike Srpske od 6. augusta 2025. godine smatra odlukom institucija Bosne i Hercegovine, te kao takva ima supremaciju u odnosu na odredbe Ustava, zakona i drugih propisa administrativno-teritorijalnih jedinica. Smatraju da je došlo do ustavnog spora između države Bosne i Hercegovine i administrativno-teritorijalne jedinice Republike Srpske jer je Milorad Dodik postupio suprotno pravosnažnoj odluci institucija Bosne i Hercegovine. Podnosioci zahtjeva navode da uslijed okolnosti da kandidat za predsjednika Vlade Republike Srpske nije predložen u skladu s Ustavom Republike Srpske sve odluke koje u vezi s njegovim imenovanjem Vlade Republike Srpske usvoji Narodna skupština u suprotnosti su s Ustavom Republike Srpske i posljedično s Ustavom Bosne i Hercegovine te su ništavne. Smatraju da je na taj način došlo do kršenja normativne hijerarhije i nepoštovanja odluke institucija Bosne i Hercegovine. Konačno, navode da je Ustavni sud u odlukama br. U-6/06, U-1/11, U-21/16 i U-2/22 potvrđivao načelo normativne hijerarhije i obaveze

koje se iz njega izvode, a koje, između ostalog, obuhvataju i poštovanje odluka institucija Bosne i Hercegovine. To prvenstveno podrazumijeva, kako su to podnosioci zahtjeva obrazložili, da je radi ostvarivanja načela vladavine prava u smislu člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine potrebno poštovanje ustavnopravnog poretka, podjele nadležnosti i odluka institucija Bosne i Hercegovine. Stoga smatraju da je činjenica da u konkretnom slučaju te obaveze nisu poštovane posljedično dovela do kršenja člana VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine.

b) Navodi iz zahtjeva broj U-30/25

27. Podnosioci zahtjeva navode da postupanje Milorada Dodika od 23. augusta 2025. godine i Narodne skupštine od 2. septembra 2025. godine predstavlja realizaciju zaključaka koje je Narodna skupština usvojila na 24. posebnoj sjednici održanoj 22. augusta 2025. godine. Cilj im je rušenje načela vladavine prava u Bosni i Hercegovini jer se zahtijeva neprovođenje odluka državnih institucija kao što su Sud BiH i CIKBiH. Navode da je Milorad Dodik 23. augusta 2025. godine „konzumirao“ dužnost predsjednika Republike Srpske i predložio Savu Minića za predsjednika Vlade Republike Srpske, na šta očigledno nije imao pravo. U vezi s tim ističu da je Apelaciono odjeljenje Suda BiH 12. juna donijelo pravosnažnu presudu protiv optuženog Milorada Dodika, a CIKBiH je 6. augusta 2025. godine donio Odluku o prestanku mandata Milorada Dodika kao predsjednika entiteta Republika Srpska s 12. junom 2025. godine. Stoga, kako to obrazlažu podnosioci zahtjeva, odluka Milorada Dodika da 23. augusta 2025. godine predloži Savu Minića za predsjednika Vlade Republike Srpske ne može proizvoditi nikakve pravne posljedice. Navode da to isto važi i za odluke Narodne skupštine o izboru predsjednika i članova Vlade Republike Srpske od 2. septembra 2025. godine, koje nemaju pravno djelovanje jer je proces pokrenut na neustavan i nelegalan način. Navode da je Odluka CIKBiH o oduzimanju mandata stupila na snagu odmah, a da se primjenjuje od 12. juna 2025. godine, zbog čega se svi akti i dužnosti koje je Milorad Dodik od tada izvršio u formalnopravnom smislu smatraju ništavnim od samog početka (*ex tunc*), te posljedično tome svi akti koje je on predložio nemaju pravno djelovanje. Imajući u vidu navedeno, podnosioci zahtjeva smatraju da je prekršeno načelo iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine jer je jedan entitet u sastavu Bosne i Hercegovine odlučio ignorirati odluke državnih institucija, tj. Suda BiH i CIKBiH, i prihvatiti prijedlog nelegitimnog lica za predsjednika Vlade Republike Srpske i na bazi takvog prijedloga izvršiti imenovanje predsjednika i članova Vlade Republike Srpske. Također smatraju da je povrijeđeno načelo iz člana III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, koje govori o pravnom poretku i nadležnostima institucija Bosne i Hercegovine i o obavezi „entiteta i svih njihovih administrativnih jedinica da se pridržavaju Ustava Bosne i Hercegovine, kao i odluka institucija Bosne i Hercegovine“. Smatraju da se odluke Suda BiH i CIKBiH van svake razumne sumnje smatraju odlukama institucija Bosne i

Hercegovine i entiteti ih moraju provoditi, a ne ignorirati. Konačno, podnosioci zahtjeva navode da takvo postupanje ima i elemente krivičnog djela iz člana 239. KZBiH – „neprimjenjivanje, neprovođenje, neizvršavanje ili na drugi način nepoštovanje konačnih i izvršnih odluka Suda BiH“, člana 156. KZBiH – „napad na ustavni poredak“ te krivičnog djela „lažno predstavljanje“.

28. Imajući u vidu navedeno, podnosioci zahtjeva smatraju da su osporene odluke u suprotnosti s odredbama čl. I/2. i III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine.

c) Navodi iz zahtjeva broj U-31/25

29. Podnosilac zahtjeva navodi da su osporene odluke u suprotnosti sa čl. I/2. i III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine. Navodi da osporene odluke predstavljaju opći pravni akt, zbog čega je Ustavni sud nadležan da ocjenjuje njihovu ustavnost. U slučaju da Ustavni sud zauzme drugačiji stav, podnosilac zahtjeva moli da se njegov zahtjev tretira kao „zahtjev za ocjenu spora“ između institucija Bosne i Hercegovine i Narodne skupštine, u smislu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, s obzirom na to da bi provođenje osporenih odluka moglo imati štetne posljedice za pravni poredak Bosne i Hercegovine. Podnosilac zahtjeva navodi da je Narodna skupština donijela osporene odluke znajući da je prijedlog kandidata za predsjednika Vlade Republike Srpske uputio Milorad Dodik, koji za to nije imao mandat jer mu je mandat predsjednika prestao na osnovu presude Suda BiH i odluke CIKBiH. Smatra da takvo postupanje entitetskog zakonodavnog tijela predstavlja povredu ustavnog načela vladavine prava, uzrokuje pravnu nesigurnost i narušava pravni poredak Bosne i Hercegovine. Podnosilac zahtjeva ističe da se načelo vladavine prava ne odnosi samo na usklađenost pravnih propisa niže pravne snage s pravnim propisima više pravne snage, već i na postupanje kako građana tako i samih nosilaca državne vlasti. Podnosilac zahtjeva navodi da zanemarivanje ustavnih načela, zakona Bosne i Hercegovine, presuda Suda BiH i odluka CIKBiH od entitetskog zakonodavnog tijela predstavlja kršenje osnovnih ustavnih načela Bosne i Hercegovine, te time i Ustava Bosne i Hercegovine. Pri tome ističe da je članom 239. KZBiH propisano krivično djelo neizvršavanja odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Suda BiH, Doma za ljudska prava ili Evropskog suda za ljudska prava.

d) Navodi iz zahtjeva broj U-32/25

30. Podnosioci zahtjeva su naveli da je donošenjem osporenih odluka Narodna skupština dovela u pitanje funkcioniranje Bosne i Hercegovine na načelu vladavine prava iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine, te da je prekršen član III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine s obzirom na to da se ne poštuju odluke Suda BiH i CIKBiH kao odluke institucija Bosne i Hercegovine. Navode da se spor

odnosi na pitanje ustavnopravne obaveze nižih nivoa vlasti da poštuju Ustav Bosne i Hercegovine, podjelu nadležnosti između države i nižih nivoa vlasti, a time i ustavnopravnu obavezu poštovanja nadležnosti državnih ustavnih institucija i njihovih odluka. Ističu da su to pitanja iz Ustava Bosne i Hercegovine i da je u slučaju spora za njegovo rješavanje nadležan Ustavni sud. Podnosioci zahtjeva navode da je imenovanje Vlade Republike Srpske koju je predložio Milorad Dodik nakon prestanka mandata ustavnopravno ništavno. Navode da je Ustavni sud u predmetima br. U-10/14 i U-10/16 jasno utvrdio da aktivnosti entiteta koje dovode u pitanje obaveznost odluka državnih institucija predstavljaju ustavni spor, za čije rješavanje je isključivo nadležan Ustavni sud. Podnosioci zahtjeva navode da su osporene odluke akti kojima se utvrđuje krug lica nadležnih za primjenu općih pravnih akata, pri čemu se njihovo djelovanje odnosi na materijalnu realizaciju zakonskih normi konkretnim upravnim, političkim i administrativnim mjerama, te je jasno da se ne mogu na bilo koji način tumačiti kao formalni ili materijalni „zakoni“ u smislu apstraktne ocjene ustavnosti iz člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine. Stoga smatraju da je isključena mogućnost apstraktne ocjene ustavnosti, te da se radi o *par excellence* primjeru tzv. federalnog spora između Bosne i Hercegovine i entiteta Republika Srpska, za čije rješavanje je isključivo nadležan Ustavni sud.

31. Podnosioci zahtjeva ističu da postupak imenovanja Vlade Republike Srpske, zasnovan na prijedlogu lica kojem je pravosnažno prestao mandat, predstavlja direktno i svjesno kršenje načela vladavine prava iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine. Smatraju da takvo institucionalno ponašanje ne samo da negira obaveznost sudskih odluka i autoritet državnih institucija već i podriva demokratski karakter države jer se izvršna vlast formira mimo ustavnih pretpostavki i pravno valjanih procedura. Ističu da se time ne krši samo pojedinačna odredba Ustava Bosne i Hercegovine, već se narušava njegov osnovni duh a to je da Bosna i Hercegovina funkcionira kao demokratska i pravna država u kojoj nijedna vlast ne može biti iznad zakona.

32. Podnosioci zahtjeva dalje navode da je Sud BiH uspostavljen Zakonom o Sudu BiH, za koji je Ustavni sud u predmetu broj U-26/01 utvrdio da je u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine. Navode da je CIKBiH samostalan, nezavisan i nepristrasan organ koji djeluje kao državna institucija u okviru izbornog sistema Bosne i Hercegovine, s jasno definiranim nadležnostima u skladu s Izbornim zakonom BiH i ustavnim načelima. U vezi s tim ističu da su odluke Suda BiH i CIKBiH obavezujuće za sve nivoe vlasti, uključujući i entitete. Stoga, podnosioci zahtjeva smatraju da je predlaganjem mandatara za sastav Vlade Republike Srpske od neovlaštenog lica i prihvatanjem tog prijedloga od Narodne skupštine povrijeđen član III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine.

e) Odgovori na zahtjeve

33. Narodna skupština je u odgovoru na sve navedene zahtjeve navela da su zahtjevi nedopustivi jer podnosioci zahtjeva nisu iskoristili sve efektivne pravne lijekove. U vezi s tim je istakla da podnosioci zahtjeva nisu tražili ocjenu ustavnosti osporenih odluka u postupku pred Ustavnim sudom Republike Srpske, koji je nadležan za ocjenu ustavnosti i zakonitosti općih akata u Republici Srpskoj, shodno članu 115. tačka 1. Ustava Republike Srpske, niti su pokrenuli mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa. S obzirom na to da su osporene odluke donesene na osnovu Ustava Republike Srpske, Narodna skupština smatra da je za ocjenu njihove ustavnosti isključivo nadležan Ustavni sud Republike Srpske te da ne postoji nadležnost Ustavnog suda. Stoga smatra da su zahtjevi nedopustivi iz formalnih razloga.

34. Dalje, Narodna skupština navodi da su zahtjevi u meritornom smislu neosnovani. U vezi s tim navodi da je u konkretnom slučaju ključna činjenica datum (termin) kada je Miloradu Dodiku prestala funkcija predsjednika Republike Srpske. Navodi da presuda Suda BiH ima svoje direktne posljedice u krivičnopravnom smislu (od kazne zatvora i ostalog), ali i indirektne posljedice u izbornom pravu. Naime, kako to obrazlaže Narodna skupština, prestanak mandata nije isto što i zabrana obavljanja javnih funkcija, već je uvjet za donošenje odluke CIKBiH shodno Izbornom zakonu BiH. Navodi da Izborni zakon BiH predstavlja *lex specialis* u odnosu na sve druge zakone u Bosni i Hercegovini kada je u pitanju bilo koji dio izbornog procesa, uključujući i dodjelu i prestanak mandata. Narodna skupština navodi da izrečene mjere osiguranja ili pravne posljedice krivične osude imaju djelovanje *ex nunc*, te da bi primjena *ex tunc* predstavljala rušenje načela vladavine prava, na koje se podnosioci zahtjeva pozivaju. Stoga smatra da je jedino CIKBiH mogao da oduzme mandat Miloradu Dodiku. Dalje navodi da „kritičan“ datum u smislu prestanka mandata ne predstavlja krivična presuda, niti odluka CIKBiH, već dan kada je Milorad Dodik, odnosno njegov punomoćnik primio odluku apelacionog vijeća Suda BiH kojom je odbijena njegova žalba na odluku CIKBiH, a to je 28. august 2025. godine. Narodna skupština naglašava da postoji razlika između pravosnažnosti i izvršnosti neke odluke. U vezi s tim ističe da izvršnost nastaje dan nakon uručenja ili dostavljanja neke odluke. Navodi da je takav stav sadržan i u obrazloženju odluke apelacionog vijeća Suda BiH kojom je odbijena žalba punomoćnika Milorada Dodika izjavljena protiv odluke CIKBiH. Stoga, Narodna skupština smatra da je Milorad Dodik do 28. augusta 2025. godine bio predsjednik Republike Srpske u punom kapacitetu, uključujući i ovlaštenje da predlaže predsjednika Vlade Republike Srpske, u skladu sa članom 80. Ustava Republike Srpske.

V. Relevantni propisi

35. U **Ustavu Bosne i Hercegovine** relevantne odredbe glase:

Član I stav 2.

2. Demokratska načela

Bosna i Hercegovina je demokratska država koja funkcioniše u skladu sa zakonom i na osnovu slobodnih i demokratskih izbora.

Član III stav 3. tačka b)

b) Entiteti i sve njihove administrativne jedinice će se u potpunosti pridržavati ovog Ustava, kojim se stavljaju van snage zakonske odredbe Bosne i Hercegovine i ustavne i zakonske odredbe entiteta koje mu nisu saglasne, kao i odluka institucija Bosne i Hercegovine. Opšta načela međunarodnog prava su sastavni dio pravnog poretka Bosne i Hercegovine i entiteta.

36. **Krivični zakon Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik BiH“ br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10, 47/14, 22/15, 40/15, 35/18, 46/21, 31/23 i 47/23)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji glasi:

Svrha mjera sigurnosti

Član 68.

Svrha mjera sigurnosti je da se otklone stanja ili uvjeti koji mogu uticati da učinilac ubuduće učini krivična djela.

Vrste mjera sigurnosti

Član 69. tačka (c)

Učiniocima krivičnih djela mogu se izreći ove mjere sigurnosti:

c) zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti;

Nastupanje pravnih posljedica osude

Član 113. st. (1) i (3)

(1) Osude za određena krivična djela mogu imati za pravnu posljedicu prestanak, odnosno gubitak određenih prava ili zabranu sticanja određenih prava.

(3) Pravne posljedice osude mogu se propisati samo zakonom i nastupaju po sili zakona kojim su propisane.

Vrste pravnih posljedica osude

Član 114. stav (1) tačka a) i stav (2) tačka a)

(1) Pravne posljedice osude koje se odnose na prestanak ili gubitak određenih prava jesu:

a) prestanak vršenja određenih poslova ili funkcija u organima vlasti, privrednim društvima ili u drugim pravnim osobama;

(2) Pravne posljedice osude koje se sastoje u zabrani sticanja određenih prava jesu:

a) zabrana obavljanja određenih poslova ili funkcija u organima vlasti, privrednim društvima, ili u drugim pravnim osobama;

Početak i trajanje pravnih posljedica osude

Član 115. stav (1)

(1) Pravne posljedice osude nastupaju danom pravosnažnosti presude.

Neizvršavanje odluka visokog predstavnika

Član 203a st. (1) i (4) i stav (5) tačka a)

(1) Službena osoba u instituciji Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, ili u kantonu, gradu ili općini ili lokalnoj zajednici ili bilo kojem organu lokalne uprave i samouprave, ili odgovorna osoba koja ne primijeni, ne provede, ne izvrši ili na drugi način ne poštuje odluku visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu, ili koja spriječi odnosno na drugi način omete primjenu, provođenje ili izvršenje takve odluke, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Za krivično djelo iz stava (1) ovog člana izreći će se mjera sigurnosti zabrane vršenja dužnosti.

(5) U skladu s članovima 113. i 114. ovog zakona, osuda za krivična djela iz stava (1) ovog člana ima za pravnu posljedicu osude:

a) prestanak službene dužnosti i prestanak zaposlenja;

37. **Zakon o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik BiH“ br. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09, 72/13, 49/17 – odluka USBiH, 42/18 – rješenje USBiH, 65/18, 22/21 – odluka USBiH i 8/22 – rješenje USBiH) u relevantnom dijelu glasi:

GLAVA XV - IZVRŠENJE ODLUKA

Član 178. st. od (1) do (3)

Pravomoćnost odluka

(1) Presuda postaje pravosnažna kad se više ne može pobijati žalbom ili kad žalba nije dopuštena.

(2) Pravosnažna presuda izvršava se kad je izvršeno njeno dostavljanje i kada za izvršenje ne postoje zakonske smetnje. Ako nije podnesena žalba ili su se stranke odrekle ili odustale od žalbe, presuda je izvršna istekom roka za žalbu, odnosno od dana odricanja ili odustanka od podnesene žalbe.

(3) Za izvršenje pravomoćnih presuda nadležan je Sud.

38. **Izborni zakon Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik BiH“ br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 48/11 – odluka USBiH, 63/11 – odluka USBiH, 15/12 – rješenje USBiH, 11/13 – rješenje USBiH, 18/13, 7/14, 31/16, 1/17 – odluka USBiH, 54/17 – rješenje USBiH, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22, 24/24, 24/24 – ispravka)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.10 stav (1) tač. 4, 5. i 6. i stav (2)

Izabranom članu organa vlasti na svim nivoima prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran:

4. danom pravosnažnosti sudske presude kojom je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci ili duže;

5. danom pravosnažnosti sudske presude kojom mu je izrečena sigurnosna mjera zabrane obavljanja određenog zanimanja, djelatnosti ili dužnosti koja predstavlja funkciju izabranog člana u organu vlasti;

6. danom pravosnažnosti sudske presude kojom mu je izrečena kazna koja za pravnu posljedicu osude ima prestanak te službene dužnosti i prestanak tog radnog odnosa.

Izabranom članu organa vlasti na bilo kom nivou prestaje mandat danom nastupanja nekog od razloga za prestanak mandata utvrđenih zakonom. Centralna izborna komisija BiH donosi odluku o prestanku mandata izabranom članu organa vlasti u roku koji ne može biti duži od 15 dana od dana kada su nastupili razlozi za prestanak mandata, odnosno od saznanja o razlogu za prestanak mandata i o tome obavještava organ vlasti u kojem je izabrani član imao mandat.

Član 2.9 stav (1) tač. 12. i 16.

Centralna izborna komisija BiH je nezavisan organ koji podnosi izvještaj neposredno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i čije ovlasti iz nje proizilaze. Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine:

12. izdaje uvjerenje osobama koje su dobile mandat na svim nivoima neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim zakonom;

16. donosi odluku o prestanku mandata izabranog zvaničnika na svim nivoima neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim Zakonom, a vodi i prethodni postupak, gdje je potrebno, o utvrđivanju činjeničnog stanja (u slučaju kada je izabrani zvaničnik podnio ostavku, da je to učinio svojom voljom);

39. **Zakon o Fiskalnom vijeću u Bosni i Hercegovini** („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 63/08) u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

(Osnivanje Fiskalnog vijeća Bosne i Hercegovine)

Ovim zakonom osniva se Fiskalno vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Fiskalno vijeće) sa zadatkom koordinacije fiskalne politike u Bosni i Hercegovini kako bi se osigurala makroekonomska stabilnost i fiskalna održivost Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Član 3. st. (1) i (2)

(Sastav Fiskalnog vijeća)

(1) Fiskalno vijeće čini šest članova, i to:

a) presjedavajući Vijeća ministara Bosne i Hercegovine,

b) predsjednik Vlade Republike Srpske,

c) premijer Federacije Bosne i Hercegovine,

d) ministar finansija i trezora Bosne i Hercegovine,

e) ministar finansija Republike Srpske,

f) ministar finansija Federacije Bosne i Hercegovine.

(2) Konstitutivni narodi u Bosni i Hercegovini moraju imati najmanje jednog predstavnika u Fiskalnom vijeću.

40. **Ustav Republike Srpske** („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 21/92, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 12/00 – odluka USBiH, 31/00 – odluka USBiH, 36/00 – odluka USBiH, „Službeni glasnik BiH“ broj 36/00 – odluka USBiH, „Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 21/02, 26/02 ispravka, 30/02 ispravka, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05, 48/11 i 91/19 – odluka USBiH)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst propisa sačinjen u Ustavnom sudu BiH, kako je objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

2. Predsjednik Republike

Član 80. stav (1) tačka 2.

Predsjednik Republike:

2. predlaže Narodnoj skupštini kandidata za predsjednika Vlade;

Član 93.

Kandidat za predsjednika Vlade izlaže Narodnoj skupštini program Vlade i predlaže njen sastav.

Vlada je izabrana ako je za njen izbor glasala većina od ukupnog broja narodnih poslanika.

41. **Odluka o izboru predsjednika Vlade Republike Srpske** („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 78/25 od 8. septembra 2025. godine) u relevantnom dijelu glasi:

I.

Savo Minić izabran je za predsjednika Vlade Republike Srpske.

II.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objave u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

42. **Odluka o izboru članova Vlade Republike Srpske** („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 78/25 od 8. septembra 2025. godine) u relevantnom dijelu glasi:

I

Za članove Vlade Republike Srpske izabrani su:

1. Zora Vidović, ministar finansija,

2. Bojan Vipotnik, ministar za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju,

3. Zoran Stevanović, ministar saobraćaja i veza,

4. Petar Đokić, ministar energetike i rudarstva,

5. Anđelka Kuzmić, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede,

6. Vojin Mitrović, ministar privrede i preduzetništva,

7. Zlatan Klokić, ministar za europske integracije i međunarodnu saradnju,

8. Denis Šulić, ministar trgovine i turizma,

9. Selma Čabrić, ministar za porodicu, omladinu i sport,

10. Goran Selak, ministar pravde,

11. Željko Budimir, ministar unutrašnjih poslova,

12. Danijel Egić, ministar rada i boračko-invalidske zaštite,

13. Siniša Karan, ministar za naučnotehnološki razvoj i visoko obrazovanje,

14. Borivoje Golubović, ministar prosvjete i kulture,

15. Alen Šeranić, ministar zdravlja i socijalne zaštite,

16. Senka Jujić, ministar uprave i lokalne samouprave.

II.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

43. **Odluka o usvajanju ostavke predsjednika Vlade Republike Srpske** („Službeni glasnik Republike Srpske" broj 3/26 od 18. januara 2026. godine) u relevantnom dijelu glasi:

I

Narodna skupština Republike Srpske usvaja ostavku predsjednika Vlade Republike Srpske.

II

Ostavka predsjednika Vlade Republike Srpske povlači ostavku Vlade Republike Srpske.

III

Stupanjem na snagu ove odluke prestaju važiti Odluka o izboru predsjednika Vlade Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 78/25) i Odluka o izboru članova Vlade Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 78/25).

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenom glasniku Republike Srpske".

VI. Dopustivost

44. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbe člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 19. stav (1) tač. a) i e) Pravila Ustavnog suda.

45. Član VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Ustavni sud će podržavati ovaj Ustav.

a) Ustavni sud je jedini nadležan da odlučuje o bilo kojem sporu koji se javlja po ovom Ustavu između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, te između institucija Bosne i Hercegovine, uključujući ali ne ograničavajući se na to:

[...]

- *Da li je bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa ovim Ustavom.*

  Sporove može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući, ili njegov zamjenik, bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine; jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog organa jednog entiteta.

  [...]

46. Član 19. stav (1) tač. a) i e) Pravila Ustavnog suda glasi:

Zahtjev nije dopustiv ako postoji neki od sljedećih slučajeva:

a) Ustavni sud nije nadležan za odlučivanje;

[...]

e) ako su izmijenjene pravne okolnosti;

47. Zahtjeve za ocjenu ustavnosti podnijeli su četiri delegata Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, jedanaest članova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, prvi zamjenik predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i drugih jedanaest članova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, što znači da su zahtjeve podnijeli ovlašteni subjekti, u smislu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine.

48. Nakon što je utvrđeno da su zahtjeve podnijeli ovlašteni subjekti, Ustavni sud zapaža da se u ovom postupku pokreće pitanje dopustivosti zahtjevā prema članu 19. stav (1) tačka a) Pravila Ustavnog suda, kojim je propisano da zahtjev nije dopustiv kada Ustavni sud nije nadležan za odlučivanje. Naime, u konkretnom slučaju nije sporno da predmet ocjene ustavnosti, odnosno utvrđivanja spora nisu ni ustav niti zakoni entiteta već odluke o izboru entitetske vlade. Ustavni sud zapaža da podnosioci zahtjeva traže ocjenu ustavnosti, odnosno utvrđivanje spora između Bosne i Hercegovine i entiteta Republika Srpska u vezi s donošenjem osporenih odluka. Tim odlukama Narodna skupština je imenovala predsjednika i članove Vlade Republike Srpske i odlučila da će te odluke prijevremeno stupiti na snagu. Stoga se postavlja pitanje nadležnosti Ustavnog suda da

utvrđuje postojanje spora, odnosno da ocjenjuje ustavnost tih akata, u smislu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine.

Apstraktna ocjena ustavnosti

49. Ustavni sud podsjeća na to da je nadležan da ispituje isključivo ustavnost općih pravnih akata. Taj stav Ustavni sud je već zauzeo u Odluci broj U-3/04 (Odluka o dopustivosti i meritumu broj *U-3/04* od 27. maja 2005. godine, tačka 17). U toj odluci Ustavni sud je naveo:

> *17. Prilikom ispitivanja zahtjeva u dijelu koji se odnosi na ocjenu ustavnosti osporenih rješenja Ustavni sud je pošao prvenstveno od pitanja koji opći akti mogu biti predmet apstraktne ustavnosudske kontrole u smislu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine. U vezi s tim, dosadašnja praksa Ustavnog suda u pravilu je usmjerena na kontrolu zakonodavnih općih akata, a ne i akata organa izvršne vlasti i upravnih organa. […] Osporena rješenja su pojedinačni akti, koji svoju pravnu valjanost izvode iz ovlaštenja koja im daje statut i ne predstavljaju vrstu općenormativnih akata, odnosno propisa za koje je Ustavni sud, u skladu sa članom VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, nadležan da ocjenjuje njihovu ustavnost.*

50. Tu praksu Ustavni sud je slijedio i u kasnijim odlukama (vidi, primjera radi, odluke o dopustivosti br. *U-1/09* od 29. maja 2009. godine, tačka 13, i *U-7/10* od 26. novembra 2010. godine, tačka 23, dostupne na www.ustavnisud.ba). Osim toga, Ustavni sud je u novijoj praksi zaključio da nije nadležan da ispituje ustavnost Rezolucije Narodne skupštine jer se radilo o aktu „koji predstavlja jednu vrstu političke proklamacije i koji nije pravno obavezujući“ (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti broj *U-6/08* od 30. januara 2009. godine, tačka 10, dostupna na www.ustavnisud.ba). Međutim, Ustavni sud je uspostavio nadležnost i prihvatio da ocjenjuje ustavnost zaključaka i deklaracija Narodne skupštine, iako oni formalno ne predstavljaju opći pravni akt, u dijelu u kojem se tim aktima uspostavljaju konkretne pravne obaveze, uslijed čega oni imaju „normativni karakter općeg pravnog akta“ (vidi Ustavni sud, odluke o dopustivosti i meritumu br. *U-2/22* od 26. maja 2022. godine, tač. 75–78, i *U-7/25* od 29. maja 2025. godine, tač. 34–36, dostupne na www.ustavnisud.ba).

51. Vraćajući se na konkretan predmet, postavlja se pitanje da li osporene odluke imaju normativni karakter općeg pravnog akta, što je preduvjet da bi Ustavni sud mogao vršiti kontrolu njihove ustavnosti. Ustavni sud primjećuje da je osporenim odlukama Narodna skupština imenovala predsjednika i članove Vlade Republike Srpske i odlučila da će te odluke prijevremeno stupiti na

snagu. U vezi s tim, Ustavni sud ističe da osporene odluke u naravi predstavljaju „akt vladanja“, odnosno politički akt izbora ili imenovanja i svoj pravni osnov crpe iz Ustava Republike Srpske. Takvi akti, iako formalno donijeti u okviru institucija vlasti Republike Srpske, ne uspostavljaju opća pravila ponašanja niti proizvode djelovanje *erga omnes*. Naime, Ustavni sud zapaža da se osporene odluke odnose na konkretan krug lica – novoimenovanog predsjednika i članove Vlade Republike Srpske. Nadalje, njihov učinak je jednokratan i konzumiran samim donošenjem jer se njima ne regulira opći pravni odnos već individualna situacija u pogledu lica koja će obavljati određene dužnosti u izvršnoj vlasti Republike Srpske. Prema tome, osporene odluke ne sadrže nikakve pravne norme, odnosno opća pravila ponašanja koja su svi ili neodređeni krug lica dužni poštovati. Konačno, primjena osporenih odluka je iscrpljena samim njihovim donošenjem. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da osporene odluke nemaju karakter općih pravnih akata. Stoga, Ustavni sud smatra da nije nadležan da ocjenjuje njihovu ustavnost.

Postojanje ustavnog spora

52. Podnosioci zahtjeva u predmetima br. U-30/25, U-31/25 i U-32/25 smatraju da postoji spor između Bosne i Hercegovine i Republike Srpske u vezi s donošenjem osporenih odluka. Stoga se postavlja pitanje da li je donošenje osporenih odluka, iako one nemaju karakter općih pravnih akata, prouzrokovalo spor između Bosne i Hercegovine i Republike Srpske.

53. Ustavni sud podsjeća na to da je u svojoj praksi u vezi s pitanjem postojanja ustavnog spora zauzeo stav da „akti i aktivnosti jednog od entiteta mogu pokrenuti pitanje postojanja spora između tog entiteta i BiH o nekom pitanju iz Ustava BiH za čije rješavanje je jedino nadležan Ustavni sud“ (*idem*, tačka 75. s daljnjim referencama). Pri tome je Ustavni sud u svojoj praksi protumačio da spor ne može proizlaziti iz redovnih pozitivnopravnih propisa, već se mora ticati određenog pitanja koje je regulirano samim Ustavom Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti broj *U-12/08* od 30. januara 2009. godine, objavljena u „Službenom glasniku BiH“ broj 62/09, tačka 7). U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća da je, prema odredbi člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, jedini nadležan odlučivati o bilo kojem sporu koji se, između ostalog, prema ovom ustavu javlja između BiH i jednog entiteta. Stoga, za uspostavljanje nadležnosti Ustavnog suda po pitanjima iz Ustava Bosne i Hercegovine nije neophodno da se ovlašteni podnosilac zahtjeva prethodno obrati Ustavnom sudu Republike Srpske, kako to ističe Narodna skupština (vidi tačku 30. ove odluke). Osim toga, Ustavni sud ukazuje da članom 19. Pravila Ustavnog suda kao uvjet za dopustivost zahtjeva za ocjenu ustavnosti/utvrđivanje spora nije propisana dužnost prethodnog obraćanja entitetskom ustavnom sudu. Dakle, neiscrpljivanje pravnih lijekova nije razlog zbog kojeg zahtjev za ocjenu

ustavnosti/utvrđivanje spora nije dopustiv ukoliko je podnesen na osnovu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, već se to odnosi na dopustivosti apelacije shodno članu 18. Pravila Ustavnog suda. Ustavni sud podsjeća na raniji stav da je nadležan da podržava Ustav Bosne i Hercegovine, ali da nema nadležnost da podržava i ustav entiteta jer je to pitanje u isključivoj nadležnosti entitetskog ustavnog suda. Stoga, Ustavni sud u okviru nadležnosti iz člana VI/3.a) i VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine ne može preispitivati odluke entitetskih ustavnih sudova (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *U-22/24* od 29. maja 2025. godine, tačka 21, dostupna na www.ustavnisud.ba).

54. Ustavni sud zapaža da podnosioci zahtjeva navode da spor proizlazi iz činjenice da je Milorad Dodik djelujući u svojstvu predsjednika Republike Srpske postupio suprotno odlukama Suda BiH i CIKBiH kao odlukama institucija Bosne i Hercegovine, u smislu člana III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, i predložio mandatara za sastav Vlade Republike Srpske, na osnovu kojeg prijedloga je Narodna skupština donijela osporene odluke, te da je na taj način narušeno načelo vladavine prava iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine. Naime, podnosioci zahtjeva ističu da Milorad Dodik u trenutku donošenja odluke o prijedlogu kandidata za predsjednika Vlade Republike Srpske, na osnovu koje je Narodna skupština donijela osporene odluke, nije imao mandat predsjednika Republike Srpske jer mu je taj mandat prestao 12. juna 2025. godine (vidi tač. 22–28. ove odluke). Narodna skupština, s druge strane, smatra da je Milorad Dodik imao mandat predsjednika Republike Srpske sve do 28. augusta 2025. godine, kada mu je dostavljeno rješenje Suda BiH od 18. augusta 2025. godine (vidi tačku 30. ove odluke).

55. Stoga, Ustavni sud smatra da u konkretnom slučaju postoji ustavni spor u vezi s pitanjem da li je na osnovu odluka Suda BiH i CIKBiH Milorad Dodik mogao imati mandat da u svojstvu predsjednika Republike Srpske predloži predsjednika i članove Vlade Republike Srpske, što nesporno pokreće pitanje vladavine prava kao pitanje iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine. Osim toga, imajući u vidu već navedene odluke Suda BiH i CIKBiH (vidi tač. 11–17), konkretni ustavni spor se odnosi i na pitanje poštovanja odluka institucija BiH, što je regulirano članom III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine. Stoga, Ustavni sud smatra da u tom dijelu postoji nadležnost Ustavnog suda jer se radi o aktima koji pokreću pitanje poštovanja čl. I/2. i III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, a za koje je isključivo nadležan Ustavni sud.

Izmijenjene pravne okolnosti

56. Ustavni sud zapaža da je Narodna skupština na 29. posebnoj sjednici održanoj 18. januara 2026. godine donijela Odluku o usvajanju ostavke predsjednika Vlade Republike Srpske („Službeni

glasnik Republike Srpske“ broj 3/26). Tom odlukom je usvojena ostavka predsjednika Vlade Republike Srpske (tačka I), određeno je da ta ostavka povlači ostavku Vlade Republike Srpske (tačka II) te da stupanjem na snagu te odluke prestaju da važe osporene odluke (član III). Iz navedenog proizlazi da su tom odlukom stavljene van snage osporene odluke koje su predmet ovog postupka pred Ustavnim sudom (vidi tač. 10, 24. i 42. ove odluke). Stoga, Ustavni sud mora odgovoriti da li je na taj način došlo do izmijenjenih pravnih okolnosti, odnosno da li su ispunjeni uvjeti za meritorno rješavanje zahtjevā, u smislu člana 19. stav (1) tačka e) Pravila Ustavnog suda.

57. U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da su Odlukom o usvajanju ostavke predsjednika Vlade Republike Srpske od 18. januara 2026. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 3/26) zaista stavljene van snage odluke koje su osporene predmetnim zahtjevima, i to sa 18. januarom 2026. godine kao danom donošenja navedene odluke. Stoga su nakon tog datuma pravne okolnosti izmijenjene jer su osporene odluke stavljene van pravne snage. Međutim, Ustavni sud zapaža da se suština tvrdnji iz predmetnih zahtjeva odnosi na to da su osporene odluke *ab initio* u suprotnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine jer je prijedlog za njihovo donošenje podnijelo neovlašteno lice (vidi tač. 25–31. ove odluke). Stoga, Ustavni sud smatra da su ispunjeni uvjeti za meritorno rješavanje zahtjeva i da ima nadležnost da ocjenjuje ustavnost osporenih odluka za period važenja, odnosno od njihovog donošenja 2. septembra 2025. godine do stavljanja van snage 18. januara 2026. godine. Naime, Ustavni sud ukazuje da bi u suprotnom javne vlasti u Bosni i Hercegovini mogle donositi akte koji su u suprotnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine, a ti akti bi, iako su u određenom periodu proizvodili pravno djelovanje, bili van ustavnosudske kontrole samo zbog činjenice da ih je sam donosilac naknadno stavio van pravne snage. Ustavni sud smatra da bi to nesporno bilo suprotno načelu vladavine prava iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine.

58. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud nije mogao zaključiti da su nastupile izmijenjene pravne okolnosti u smislu člana 19. stav (1) tačka e) Pravila Ustavnog suda, te će analizirati da li su osporene odluke bile u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine u periodu od njihovog donošenja 2. septembra 2025. godine do stavljanja van snage 18. januara 2026. godine.

VII. Meritum

59. Podnosioci zahtjeva navode da su osporene odluke u suprotnosti sa čl. I/2. i III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine. U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da se zahtjevima ne osporava Odluka o prijedlogu kandidata za predsjednika Vlade Republike Srpske koju je donio Milorad Dodik 23. augusta 2025. godine, već osporene odluke koje je donijela Narodna skupština. Međutim, imajući u

vidu da su osporene odluke Narodne skupštine donesene upravo na osnovu prijedloga lica čije je ovlaštenje za davanje takvog prijedloga predmet ovog ustavnopravnog spora, Ustavni sud smatra nužnim da ispita da li je Milorad Dodik u trenutku donošenja odluke od 23. augusta 2025. godine postupio suprotno odlukama Suda BiH i CIKBiH. Dakle, Ustavni sud će ispitati da li je u vrijeme donošenja Odluke o prijedlogu kandidata za predsjednika Vlade Republike Srpske Milorad Dodik imao mandat predsjednika Republike Srpske i bio ovlašten za njeno donošenje.

60. Ustavni sud zapaža da se u zahtjevima navodi da su odluke Suda BiH i CIKBiH već u relevantnom trenutku isključivale ustavno ovlaštenje za daljnje vršenje dužnosti predsjednika Republike Srpske, odnosno da u relevantnom periodu te odluke nisu poštovane.

61. U tom kontekstu, Ustavni sud posebno naglašava da poštovanje pravosnažnih presuda Suda BiH i odluka CIKBiH donesenih radi njihovog provođenja predstavlja ustavnu obavezu koja proizlazi iz čl. I/2. i III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine. Naime, entiteti i njihovi organi dužni su da postupaju u skladu s odlukama institucija Bosne i Hercegovine, te da poštuju i posljedice koje takve odluke proizvode po pravni status izabranih dužnosnika. Stoga, nepostupanje u skladu s navedenim presudama i odlukama, odnosno njihovo ignoriranje prilikom preduzimanja daljnjih ustavnih i zakonodavnih radnji predstavlja povredu obaveze poštovanja odluka institucija Bosne i Hercegovine iz člana III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, kao i povredu načela vladavine prava iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine.

62. Naime, Ustavni sud podsjeća da postoje bliski odnosi između vladavine prava i demokratskog društva, koji su posebno naglašeni u praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud) različitim izrazima: „demokratsko društvo koje se pridržava vladavine prava“ (vidi Evropski sud, *Winterwerp protiv Nizozemske*, presuda od 24. oktobra 1979. godine, tačka 39), „demokratsko društvo zasnovano na vladavini prava“ (vidi Evropski sud, *Vereniging Weekblad Bluf! protiv Nizozemske*, presuda od 9. februara 1995. godine, tačka 35) i, više sistemski, „vladavina prava u demokratskom društvu“ (vidi Evropski sud, *Malone protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 2. augusta 1984. godine, tačka 79). Budući da je povezana s pojmom „demokratsko društvo“, vladavina prava također je povezana sa širim konceptom „evropskog javnog poretka“ (vidi Evropski sud, *Ujedinjena komunistička partija Turske i drugi protiv Turske*, presuda od 30. januara 1998. godine, tačka 45). Evropski sud za ljudska prava je naglasio: „Osim toga, vladavina prava kao jedno od osnovnih načela demokratskog društva dio je svih članova Konvencije“ (vidi Evropski sud, *Lekić protiv Slovenije* [VV], presuda od 14. februara 2017. godine, predstavka broj 36480/07, tačka 86). U svojoj nedavno ažuriranoj Kontrolnoj listi vladavine prava Venecijanska komisija ističe: „123. Mora

postojati adekvatno i djelotvorno poštovanje i provođenje sudskih odluka, uključujući i od izvršne vlasti kada je njeno postupanje predmet spora. Pravo na pravično suđenje i vladavina prava općenito ne bi imali nikakav smisao u slučaju neprovođenja sudskih odluka."[1]

63. U vezi s tim, Ustavni sud ponavlja da je pravosnažnom presudom Suda BiH Miloradu Dodiku izrečena krivična sankcija kazne zatvora u trajanju od jedne godine, kao i mjera sigurnosti zabrane vršenja dužnosti predsjednika Republike Srpske u trajanju od šest godina od dana pravosnažnosti presude (vidi tačku 11. ove odluke). Osim toga, Ustavni sud ukazuje da je odredbama KZBiH propisano da osude za određena krivična djela mogu imati za pravnu posljedicu prestanak, odnosno gubitak određenih prava ili zabranu stjecanja određenih prava (član 113). Jedna od vrsta pravnih posljedica osude je i prestanak vršenja određenih poslova ili funkcija u organima vlasti, privrednim društvima ili u drugim pravnim licima (član 114. stav (1) tačka a)). Pravne posljedice osude nastupaju po sili zakona kojim su propisane (član 113. stav (3)), i to danom pravosnažnosti presude (član 115. stav (1)). Osim toga, prestanak službene dužnosti je propisan kao pravna posljedica osude i članom 203.a stav (5) tačka a) KZBiH, na osnovu kojeg je Sud BiH i donio konkretnu presudu. Dakle, pravne posljedice osude nastupaju *ex lege* i sud ih ne izriče.

64. Ustavni sud dalje ukazuje da je Izbornim zakonom BiH propisano da izabranom članu organa vlasti na svim nivoima prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran, između ostalog, danom pravosnažnosti sudske presude: 1. kojom je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci ili duže; 2. kojom mu je izrečena mjera sigurnosti zabrane obavljanja određenog zanimanja, djelatnosti ili dužnosti koja predstavlja funkciju izabranog člana u organu vlasti; 3. kojom mu je izrečena kazna koja za pravnu posljedicu osude ima prestanak te službene dužnosti i prestanak tog radnog odnosa (član 1.10 stav 1. tač. 4, 5. i 6). Također je propisano da izabranom članu organa vlasti na bilo kojem nivou prestaje mandat danom nastupanja nekog od razloga za prestanak mandata utvrđenih zakonom. CIKBiH donosi odluku o prestanku mandata izabranom članu organa vlasti u roku koji ne može biti duži od 15 dana od dana kada su nastupili razlozi za prestanak mandata, odnosno od saznanja o razlogu za prestanak mandata i o tome obavještava organ vlasti u kojem je izabrani član imao mandat (član 1.10 stav 2). Na taj način KZBiH i Izborni zakon BiH uspostavljaju normativni okvir u kojem pravosnažna krivična presuda proizvodi neposredne posljedice na status izabranog dužnosnika. U tom kontekstu, odluke CIKBiH donesene na osnovu navedenih odredbi predstavljaju akte provođenja presuda Suda BiH i dio jedinstvenog ustavnopravnog poretka Bosne i Hercegovine.

[1] Ažurirana Kontrolna lista vladavine prava, Venecijanska komisija ju je usvojila na 145. plenarnoj sjednici (Venecija, 12–13. decembar 2025. godine), CDL-AD(2025)054, Mišljenje broj 1261/2025.

65. Iz navedenog, kao i iz odluke CIKBiH od 6. augusta 2025. godine (vidi tačku 16. ove odluke) proizlazi da je mandat Miloradu Dodiku kao predsjedniku Republike Srpske prestao po tri osnova, koja se, zakonski, vežu za pravosnažnost presude Suda BiH, i to: 1. na osnovu izrečene kazne zatvora u trajanju od jedne godine, 2. izrečene mjere sigurnosti zabrane vršenja dužnosti predsjednika Republike Srpske i 3. kao pravna posljedica osude. Stoga će Ustavni sud analizirati kada je nastupila pravosnažnost presude Suda BiH kako bi utvrdio u kojem tačno momentu je navedeni mandat prestao, te posljedično tome da li su osporene odluke donesene na osnovu prijedloga (ne)ovlaštenog lica.

66. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud ukazuje da je članom 178. stav 1. ZKPBiH propisano da presuda postaje pravosnažna kada se više ne može pobijati žalbom ili kada žalba nije dopuštena. U ovom slučaju drugostepena presuda Suda BiH je donesena 12. juna 2025. godine (vidi tačku 12. ove odluke) i tog dana je osuđujuća presuda stekla svojstvo pravosnažnosti, shodno navedenoj odredbi ZKPBiH, što je utvrdio i sam Sud BiH kao sud koji je donio tu presudu. Nakon toga je Sud BiH 1. augusta 2025. godine na svojoj internetskoj stranici objavio izreku drugostepene presude i da je ona otpremljena strankama (vidi tačku 12. ove odluke), na koji način je presuda učinjena javno dostupnom. Istog dana je presuda dostavljena CIKBiH radi postupanja iz njegove nadležnosti. Naime, Ustavni sud ponavlja da pravnu posljedicu osude ne izvršava sud, već je primjenjuju nadležni organi, zavisno od toga o kojoj pravnoj posljedici osude se radi. Stoga, u konkretnom slučaju, imajući u vidu da se radi o prestanku službene dužnosti predsjednika entiteta, koju izabrani dužnosnik vrši na osnovu mandata shodno Izbornom zakonu BiH, pravnu posljedicu osude primjenjuje CIKBiH kao nadležni organ. Stoga je CIKBiH bio dužan da postupi po pravosnažnoj osuđujućoj presudi i utvrdi da je Miloradu Dodiku prestao mandat predsjednika Republike Srpske sa 12. junom 2025. godine kao danom pravosnažnosti presude Suda BiH. CIKBiH je postupio na navedeni način i donio odluku od 6. augusta 2025. godine (vidi tačku 16. ove odluke), koja je potvrđena rješenjem Apelacionog odjeljenja Suda BiH od 18. augusta 2025. godine (vidi tačku 18. ove odluke).

67. U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da je procedura utvrđivanja prestanka mandata pred CIKBiH i Sudom BiH isključivo deklaratornog karaktera. Naime, Ustavni sud ponavlja da su pravne posljedice osude u vidu prestanka mandata nastupile *ex lege*, danom pravosnažnosti osuđujuće krivične presude, shodno članu 115. stav (1) KZBiH. Dakle, presuda Suda BiH je nesporno postala pravosnažna 12. juna 2025. godine, tj. danom njenog donošenja. Stoga, u postupku oduzimanja mandata pred CIKBiH i Sudom BiH nije bilo neizvjesnosti, već je, kako je već rečeno, CIKBiH bio dužan da provede pravne posljedice osude i konstatira prestanak mandata s danom pravosnažnosti osuđujuće krivične presude, shodno članu 1.10 stav 1. Izbornog zakona BiH. Iz navedenog proizlazi

da CIKBiH nije utvrđivao da li je taj mandat prestao ili ne, već je samo postupao u skladu s obavezujućom presudom Suda BiH i izvršavao pravne posljedice koje je ona proizvela od 12. juna 2025. godine kao dana njene pravosnažnosti.

68. Stoga, Ustavni sud zaključuje da je Miloradu Dodiku mandat predsjednika Republike Srpske prestao 12. juna 2025. godine, kada je nastupila pravosnažnost krivične presude Suda BiH. Ta okolnost je bila općepoznata putem zvaničnog saopćenja Suda BiH u kojem su pojašnjene sve posljedice donošenja pravosnažne presude, pa je tako bila poznata i Narodnoj skupštini koja je donijela osporene odluke (vidi tač. 12. i 13. ove odluke). Dakle, iako ta okolnost nije bila od značaja za nastupanje pravnih posljedica, ona ukazuje na objektivnu mogućnost upoznavanja nadležnih organa sa činjenicom pravosnažnosti presude. Ona je naknadno samo deklaratorno konstatirana odlukom CIKBiH. U tom smislu, Ustavni sud podsjeća da obnašanje javne funkcije, naročito najviših izvršnih i zakonodavnih funkcija u entitetima, podrazumijeva obavezu poštovanja odluka institucija Bosne i Hercegovine, odnosno pravosnažnih presuda redovnih sudova. S obzirom na to da je Milorad Dodik donio Odluku o prijedlogu kandidata za predsjednika Vlade Republike Srpske 23. augusta 2025. godine, proizlazi da u tom trenutku nije imao mandat predsjednika Republike Srpske, koji je jedini ovlašten da predloži predsjednika Vlade Republike Srpske, shodno članu 80. Ustava Republike Srpske. Međutim, uprkos tome, Narodna skupština je postupila po prijedlogu Milorada Dodika iako je nesporno bila upoznata sa činjenicom da je njegov mandat prestao u trenutku kada je donio sporne odluke.Ustavni sud ukazuje da imenovanje Vlade Republike Srpske nema samo važnost za entitet Republika Srpska već može imati značajne posljedice i za funkcioniranje države Bosne i Hercegovine i njenih važnih institucija. Naime, Ustavni sud ukazuje da su predsjednik Vlade Republike Srpske, kao i ministar finansija Republike Srpske po samoj funkciji u sastavu Fiskalnog vijeća BiH, odnosno njegovi su članovi (član 3. Zakona o Fiskalnom vijeću BiH). U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da to vijeće ima veoma važnu ulogu u koordinaciji fiskalne politike u Bosni i Hercegovini kako bi se osigurale makroekonomska stabilnost i fiskalna održivost Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (član 2. Zakona o Fiskalnom vijeću BiH). Stoga, imajući u vidu ovu veoma važnu ulogu Fiskalnog vijeća Bosne i Hercegovine, u kojem učestvuju predsjednik Vlade Republike Srpske i ministar finansija Republike Srpske, okolnost da su oni izabrani na osnovu prijedloga lica čiji je mandat/ovlaštenje za to prestao mogla bi ugroziti makroekonomsku stabilnost i fiskalnu održivost države Bosne i Hercegovine u cjelini, što je u suprotnosti s načelom vladavine prava u demokratskom društvu.

69. Stoga, Ustavni sud smatra da su osporene odluke koje su donesene na osnovu prijedloga lica koje za to nije bilo ovlašteno, u periodu od njihovog donošenja 2. septembra 2025. godine do stavljanja van snage 18. januara 2026. godine, bile u suprotnosti sa članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine. Imajući u vidu da je mandat Milorada Dodika kao predsjednika Republike Srpske prestao na osnovu odluke Suda BiH kao institucije Bosne i Hercegovine, Ustavni sud smatra da su osporene odluke u periodu njihovog važenja bile u suprotnosti i sa članom III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine.Ustavni sud naglašava da ovom odlukom ne prejudicira pitanje ustavnosti akata koje je donijela Vlada Republike Srpske u periodu važenja osporenih odluka ukoliko takvo pitanje eventualno bude pokrenuto pred Ustavnim sudom.**Zaključak**

70. Ustavni sud zaključuje da su osporene odluke u periodu od njihovog donošenja 2. septembra 2025. godine do stavljanja van snage 18. januara 2026. godine bile u suprotnosti sa čl. I/2. i III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine jer su donesene na osnovu Odluke o prijedlogu kandidata za predsjednika Vlade Republike Srpske koju je donio Milorad Dodik 23. augusta 2025. godine, iako mu je mandat predsjednika Republike Srpske prestao sa 12. junom 2025. godine kao danom pravosnažnosti presude Suda BiH, koja je za pravnu posljedicu imala prestanak mandata predsjednika Republike Srpske, što je naknadno samo deklaratorno konstatirano u postupku pred CIKBiH.

71. S obzirom na odluku u ovom predmetu, Ustavni sud neće posebno razmatrati prijedloge za donošenje privremene mjere.

72. Na osnovu člana 19. stav (1) tačka a) i člana 59. st. (1) i (2) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

73. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Mirsad Ćeman

